

Týždeň od 18. do 23. júla 2010

OSPRAVEDLNENIE Z VIERY

TEXT NA TENTO TÝŽDEŇ: Rim 3,19-28

ZÁKLADNÝ VERŠ

Sme totiž presvedčení, že človek je ospravedlnený vierou bez skutkov zákona.
(Rim 3,28)

V tejto úlohe sa dostávame ku kľúčovej téme listu Rimanom – ospravedlnenie z viery. Slovo „ospravedlnenie“ je pôvodne právnický pojem. Ten, kto porušil zákon, prichádza pred sudcu. Na základe jasných dôkazov je za svoj priestupok odsúdený. Na scéne sa však objaví niekto, kto je ochotný vziať vinu a trest onoho zločinca na seba. Ak zločinec túto ponuku prijme, stojí pred sudcom ako ten, kto sa nikdy ničoho nedopustil. Zastúpiť odsúdeného však môže len ten, kto sa sám nijakého priestupku alebo zločinu nedopustil, pretože inak by musel byť odsúdený za svoj hriech.

Nikto pritom netvrdí, že vinník je nevinný. Súdne pojednávanie totiž prebieha práve kvôli jeho priestupku. Je tu však dobrá správa – jeho vina je mu odpustená.

V kontexte plánu spasenia je každý z nás takýmto zločincom. Jedine Ježiš sa môže postaviť na naše miesto a vziať trest za našu vinu na seba. Jeho „výpis z registra trestov“ je totiž úplne čistý. Jeho spravodlivosť môže nahradiť našu nespravodlivosť. Môžeme byť pred Bohom „ospravedlnení“ – nie vďaka svojim schopnostiam, ale jedine vďaka Ježišovi, ktorého sa budeme „vierou“ držať. Bez ohľadu na našu minulosť tak môžeme obstať pred Sudcom celého vesmíru.

To je najlepšia správa, akú môžeme počuť!

SKUTKY ZÁKONA

Vieme však, že to, čo hovorí zákon, hovorí tým, čo sú pod zákonom, aby umkli všetky ústa a aby celý svet bol vinný pred Bohom. Pretože zo skutkov zákona nebude pred ním ospravedlnený nijaký človek. Ved' zo zákona pochádza poznanie hriechu. (Rim 3,19.20)

Pavol používa slovo „zákon“ v jeho širšom zmysle, podobne ako mnohí Židia v jeho dňoch. Aj dnes chápu Židia pod pojmom Tóra (hebrejské slovo pre zákon) nielen Božie nariadenia v piatich knihách Mojžišových, ale v širšom zmysle tiež posolstvo celej Starej zmluvy so všetkými jej nariadeniami a predpismi. Na základe toho môžeme chápať slovo „zákon“ – ako ho Pavol používa – ako celý náboženský systém judaizmu.

„Byť pod zákonom“ znamená spadať do jeho právomoci. Tento zákon je veľmi užitočný, pretože ukazuje na ľudské zlyhania a previnenia voči Bohu. Sám zákon nás však nedokáže zbaviť viny. Môže na ňu len poukázať a vyzvať nás, aby sme hľadali riešenie.

Keď dnes ako kresťania čítame list Rimanom, nemyslíme pritom ani tak na židovský zákon, ale skôr na morálny zákon. No ani ten, podobne ako starozmluvný judaizmus, nás nemôže zachrániť. To vlastne ani nie je jeho úlohou a zmyslom. Jeho cieľom je ukázať nám Boží charakter a poukázať na to, kde ho vo svojom živote nedostatočne odzrkadľujeme.

Nijaký zákon, už či morálny, alebo ceremoniálny, nás v Božích očiach neospravedlní. Naopak, ešte jasnejšie nám ukáže našu zúfalú potrebu Ježiša Krista a jeho pomoci. Symptómy choroby upozorňujú na potrebu lieku, ale nemôžu byť zároveň liekom. Ani zákon nás nemôže vyliečiť zo smrteľnej nemoci hriechu. Vyliečiť nás môže len Záchranca – Ježiš Kristus.

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

? Polož si otázku: Ako sa mi darí poslúchať a žiť podľa Božieho zákona? Čestne si na ňu odpovedz. Akú nádej by si mal do budúcnosti, keby závisela len od tvojej poslušnosti zákonu?

APLIKÁCIA

VIERA A SPRAVODLIVOSŤ

Teraz však je zjavená Božia spravodlivosť bez zákona dosvedčená zákonom a prorokmi. (Rim 3,21)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Táto nová „Božia spravodlivosť“ sa výrazne líši od našej vlastnej spravodlivosti založenej na pociť, že žijem podľa Božieho zákona. V liste Rimanom ju Pavol nazýva „Božou“, lebo pochádza od neho a ako jediná je preňho prijateľná.

Ježiš je jediný, kto na tejto zemi žil dokonalým a skutočne spravodlivým životom. Svoj spravodlivý život ponúka ako dar každému, kto mu uverí a vkladá doň svoju úplnú dôveru. Tento dar nám neponúka preto, že by sme si ho zaslúžili, ale preto, že ho nutne potrebujeme.

„Spravodlivosť je poslušnosť zákonu. Zákon požaduje spravodlivosť. Ako hriešnici však nie sme schopní túto požiadavku splniť. Hriešnik môže spravodlivosť dosiahnuť jedine vierou. V úprimnej dôvere sa môže pred Bohom spoľahnúť na Kristove zásluhy, ktoré Boh vďaka Kristovi pripočíta hriešnikovi. Boh prijíma Kristovu spravodlivosť namiesto ľudského zlyhania. Boh prijíma, odpúšťa a ospravedlňuje kajúceho hriešnika, zaobchádza s ním, ako keby bol spravodlivý a miluje ho ako svojho vlastného Syna.“ (1SM 367)

Viera, o ktorej Pavol hovorí, je bezpochyby „viera v Ježiša Krista“. Skutočná viera nie je intelektuálnym súhlasom s presne definovanou vieroukou. Viera je aj viac ako uznanie, že Ježiš žil a zomrel. Skutočne veriť v Ježiša znamená prijať ho za svojho Spasiteľa, zástupcu a Pána. Viera znamená dôverovať v Božiu lásku. Rozhodnúť sa takto veriť znamená rozhodnúť sa pre život. Takáto dôvera nás motivuje a vedie k tomu, aby sme v srdci túžili žiť podľa Božej vôle – vyjadrenej v jeho prikázaniach.

APLIKÁCIA

- ?** Je pre teba ťažké dosiahnuť „Božiu spravodlivosť“? Alebo naopak, veľmi ľahké? Čo znamená „len“ ju prijať? Vyžaduje si to nejaké úsilie?

MILOSTĚ A OSPRAVEDLNENIE

Ospravedľňovaní sú zadarmo, jeho milosťou, vykúpením v Ježišovi Kristovi. (Rim 3,24)

Grécke slovo „*dikaioó*“, ktoré je tu preložené trpným prídavným „ospravedľňovaní“ a znamená urobiť spravodlivým, vyhlásiť za spravodlivého alebo považovať za spravodlivého. Z toho vyplýva, že ospravedlnení sme vtedy, keď nás Boh „vyhlási za spravodlivých“.

Dovtedy je človek nespravodlivý a v Božích očiach neprijateľný. Keď je však ospravedlnený, situácia sa mení.

To sa však môže stať len vďaka Božej milosti. Milosť nie je nič iné než nezaslúžená priazeň. Nemôžeme si ju ničím získať ani vy dobyť, pretože sme úplne bezmocní. Môžeme ju mať len vďaka tomu, že Kristus sa dobrovoľne rozhodol obetovať svoj život za nás.

Ospravedlnenie je v liste Rimanom predstavené ako udalosť konkrétneho okamihu. Človek je nespravodlivý, Boh ho preto nemôže prijať a on musí zostať „vonku“. No v okamihu – ako bol ospravedlnený – je spravodlivý, Boh ho prijíma a pozýva „dnu“.

Ten, kto patrí Kristovi, možno vníma ospravedlnenie ako niečo, čo prežil vo chvíli, keď sa odovzdal Kristovi a dal mu svoj život.

Samozrejme, keď človek odíde od Krista a potom sa k nemu opäť vráti, prežije toto ospravedlnenie znovu. Ak svoj život vnímame ako každodenné obrátenie ku Kristovi, potom v tomto zmysle môžeme chápať aj ospravedlnenie ako svoju každodennú skúsenosť.

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

❓ Prečo je pre nás niekedy ťažké prijať túto dobrú správu? Čo ti bráni, aby si mohol s radosťou prijať všetky nádherné zaslúbenia, ktoré ti Ježiš ponúka?

APLIKÁCIA

LEN VĎAKA JEŽIŠOVI

Boh ho ustanovil za prostriedok zmierenia jeho krvou skrze vieru. Tak Boh preukázal svoju spravodlivosť odpustením hriechov, ktoré boli spáchané predtým, v čase Božej trpezlivosti, aby v terajšom čase preukázal svoju spravodlivosť, totiž že je spravodlivý a že ospravedlňuje toho, kto verí v Ježiša. Kde je tu samochvála? Je vylúčená. Akým zákonom? Vari zákonom skutkov? Nie, naopak, zákonom viery. (Rim 3,25-27)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

V tomto texte Pavol nazýva Ježiša zvláštnym gréckym pojmom „hilasterion“ (v. 25), ktorý sa obyčajne prekladá ako „obeta zmierenia“ alebo „zmierujúca obeta“. Tento pojem sa v Novej zmluve vyskytuje len dvakrát – tu a v Žid 9,5, kde sa vzťahuje na vrchnák truhly zmluvy, ktorý je v slovenčine nazvaný „zlutovnica“. V Septuaginte (grécky preklad Starej zmluvy z 2. až 3. storočia pred Kristom) slovo „hilasterion“ znamená výhradne vrchnák truhly zmluvy.

Zdá sa, že toto slovo v Rim 3,25 predstavuje Ježiša ako naplnenie všetkého, čo v Starej zmluve symbolicky predstavovala zlutovnica. Svojou obeťou na kríži nám totiž Ježiš ako jediný ponúka zmierenie, spasenie a prístup do Božej blízkosti.

Text tiež hovorí o odpustení hriechov. Sú to práve naše hriechy, ktoré nás oddeľujú od Boha. Nie je v našich silách odčiniť ich, nech by sme robili čokoľvek. Boh však pripravil plán, ako nám môžu byť vďaka Kristovi tieto hriechy odpustené.

To ale neznamená, že Boh si hriech nevšíma. Môže ho odpustiť len preto, že v obeti Ježiša Krista bol zaplatený trest za hriechy celého sveta. Preto môžu byť hriechy odpustené každému, kto skutočne verí v zmierujúcu obeť Ježiša Krista, ktorý za ne už dávno zaplatil (1 Kor 15,3).

Pavol sa chcel so svojimi čitateľmi podeliť o to, z čoho mal radosť – že Boh nám ponúka „svoju spravodlivosť“ (v. 26), ktorú nezískame na základe vlastných zásluh a skutkov, ale vierou v to, čo pre nás urobil Ježiš.

Vďaka golgotskému krížu môže Boh vyhlásiť hriešnikov za spravodlivých, a napriek tomu zostať v očiach celého vesmíru spravodlivý. Satan nemá Boha z čoho obviňovať, pretože Boh sám priniesol za hriešnikov najväčšiu obeť. Kríž ukázal, ako veľmi Boh tento svet miloval a miluje.

APLIKÁCIA

- Po páde človeka do hriechu satan čakal, že Boh zničí ľudstvo. Namiesto toho Boh sám prišiel na túto zem. Čo ti to hovorí o Božom charaktere? Ako to môže ovplyvniť tvoj život a zmeniť tvoje správanie dnes alebo zajtra?**

VIERA A SKUTKY

Lebo sme presvedčení, že človek je ospravedľňovaný vierou bez skutkov zákona. (Rim 3,28)

Na základe historického kontextu hovoril Pavol v Rim 3,28 o zákone v jeho širšom zmysle, teda o celom judaistickom systéme. Bez ohľadu na úsilie a snahy, ktoré človek v tomto systéme vynaložil, existovala len jediná možnosť, ako mohol byť ospravedlnený – prijať Ježiša za svojho Záchrancu.

Týmto veršom Pavol uzatvára svoje tvrdenie, že zákon viery vylučuje akúkoľvek pýchu a sebavyvyšovanie. Keby bol človek odmenený za svoje úsilie, mal by sa čím chváliť. Ak je však zachránený len vďaka Ježišovej obeti, ktorú vierou prijal, potom všetky zásluhy patria jedine Ježišovi.

Ellen G. Whiteová ponúka zaujímavú odpoveď na otázku, čo je to „ospravedlnenie z viery“:

„Je to Božie dielo, ktoré vrhá ľudskú slávu do prachu, a človeku ponúka to, čo by sám vo svojej sile pre seba nikdy nedokázal urobiť.“ (GW 456)

Skutky zákona nemôžu vyriešiť problém našej hriechnosti. Ospravedlnenie si nemôžeme zaslúžiť. Dostávame ho a prijímame ako dar Božej milosti. V tomto zmysle nemajú skutky nič spoločné s ospravedlnením. Byť ospravedlnený bez skutkov zákona znamená byť ospravedlnený bez čohokoľvek, čo môžeme urobiť, aby sme si ho zaslúžili.

Mnohí kresťania však nechápu tento text a nesprávne ho aplikujú. Myslia si, že to jediné, čo máme urobiť, je uveriť. Podľa nich nezáleží na tom, ako žijeme, čo robíme a ako sa správame, či sme poslušní, alebo nie sme. Takéto chápanie predstavuje úplne nepochopenie Pavlovho posolstva. V liste Rimanom, aj v iných listoch, Pavol jasne poukazuje na význam rešpektovania morálneho zákona. To isté učil aj Ježiš, Jakub alebo Ján. (Mat 19,17; Rim 2,13; Jak 2,10.11 a Zj 14,12) Pavol sa snažil ukázať, že napriek tomu, že zachovávaním zákona si ospravedlnenie nezaslúžime, ospravedlnený kresťan Boží zákon zachováva – v skutočnosti až teraz ho môže alebo dokáže skutočne zachovávať. Človek, ktorý neprežil skúsenosť ospravedlnenia, by niečo také nedokázal.

OSOBNÉ
ŠTÚDIUM

? Zápas o to, akú úlohu zohráva v našom ospravedlnení viera, Božia milosť a naše skutky, je starý ako kresťanstvo samo. Prečo je pre nás kresťanov také ťažké nájsť vyváženosť medzi milosťou a skutkami? Máš s tým tiež niekedy problém? Dokážeš doceniť krásu milosti bez toho, aby si tým znížil závažnosť hriechu a význam Božieho zákona?

APLIKÁCIA

PODNETY NA PREHLBENIE

„Namiesto tvojho charakteru bude pred Bohom Kristov charakter a Boh ťa prijme tak, akoby si nikdy nebol zhrešil.“ (CK 42; SC 62)

„Milosť je nezaslúžená priazeň. Anjeli, ktorí nikdy nepoznali, čo je hriech, nevedia, čo znamená dostať milosť. Naša hriešnosť priamo volá po milosti od milosrdného Boha.“ (1SM 331.332)

„Viera je podmienka, na základe ktorej sa Boh rozhodol odpustiť hriešnikom. Viera sama osebe nie je cnosť, vďaka ktorej by sme si mohli zaslúžiť spásu. Je to len prostriedok, ktorým sa môžeme chopiť Kristových zásluh. Ježiš Kristus je jediný liek na náš hriech. Viera predstaví Kristovu dokonalú poslušnosť namiesto našich prestúpení. Ak hriešnik uverí, že Kristus je jeho osobným Spasiteľom, Boh mu na základe svojich záslúbení odpustí hriechy a ospravedlní ho. Kajúci človek si uvedomí, že bol ospravedlnený len vďaka Kristovi, ktorý sa stal jeho zástupcom, zomrel zaňho a priniesol mu zmierenie a spravodlivosť.“ (1 SM 366.367)

„Zákon nás nemôže zbaviť trestu za hriech. Naopak, obviňuje nás za všetky naše hriechy. Kristus slúbil odpustenie všetkým, čo sa kajajú a veria v jeho milosrdenstvo. Svoju lásku Boh v plnej miere ponúka tým, čo sa vo viere kajajú. Punc hriechu môže byť z duše vymazaný len krvou zmierujúcej obete... toho, ktorý bol rovný Otcovi. Kristovo dielo – jeho život, poníženie, smrť a príhovorná služba za zatratených – svedčí o veľkosti zákona a vedie nás k tomu, aby sme ho mali v úcte.“ (1SM 371)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ PREMÝŠLANIE

1. Znovu si prečítajte biblický text na tento týždeň (Rim 3,19-28). Pokúste sa zhrnúť jeho obsah vlastnými slovami. O svoju „parafrázu“ biblického textu sa podelte v triede.
2. Premýšľajte o tom, akú cenu má naše spasenie – život samotného Božieho Syna. Ako nám toto vedomie pomáha vnímať hrôzu zla? Ako môže táto myšlienka ovplyvniť náš vzťah k hriechu?
3. Čo by sa stalo, keby sa nám predsa len podarilo v živote prestať hrešiť? Vyriešil by sa tým náš problém?
4. Akými spôsobmi môžeme zneužiť alebo zdeformovať úžasné evanjelium o Božej milosti? Ktoré z týchto nebezpečenstiev hrozí vám, vašej triede, vášmu zboru?